Zienswijzennota Omgevingsvisie gemeente Oldambt

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Zienswijzen
3. Ambtshalve wijzigingen
4. Bijlage: ingediende zienswijzen

1. Inleiding

Vooraf
De voorliggende Omgevingsvisie is een herziening van onze vastgestelde Omgevingsvisie uit 2017. In deze herziening zijn nieuwe ontwikkelingen en het na 2017 vastgestelde beleid meegenomen en verwerkt. De Omgevingsvisie is daarmee gebouwd op bestaande beleidskaders, op inbreng van onze inwoners, dorpen en diverse betrokken organisaties.

Op een reeks aan dorpenavonden zijn we in gesprek geweest met betrokken inwoners en organisaties over hun woon- en leefomgeving. We stonden stil bij de waarden, de zorgen en de kansen van de toekomst. Tijdens verschillende themasessies met partners vanuit de economische hoek, de sociale hoek en overheidspartners uit de regio is gelegenheid geweest om hun suggesties voor de Omgevingsvisie mee te geven.

De huidige beleidskaders zijn het uitgangspunt geweest voor de Omgevingsvisie. Dat geldt zeker voor de beleidskaders die recent, lees de afgelopen drie jaar, zijn vastgesteld. Samen met een actueel beeld van de belangrijkste opgaven, zoals die in de nota van uitgangspunten zijn verwoord, zijn deze beleidskaders een goede basis voor de Omgevingsvisie die deze sectorale beleidsstukken tot een integraal samenhangende visie heeft gebonden.

Zienswijzen
De Omgevingsvisie heeft, nadat het college van B&W daar mee had ingestemd, van 29 mei tot en met 9 juli 2025 ter inzage gelegen. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen is door 15 organisaties/personen gebruik gemaakt. De gemeente Oldambt wil alle indieners van een zienswijze hartelijk danken voor het indienen van hun zienswijze. Het toont hun betrokkenheid bij onze gemeente.

Behandeling zienswijzen
In verband met de privacywetgeving zijn de zienswijzen van private personen geanonimiseerd. De zienswijzen zijn genummerd en telkens op deze wijze behandeld:

1. De belangrijkste argumenten uit de zienswijze zijn samengevat en zo mogelijk puntsgewijs opgenomen. Zaken die geen betrekking hebben op de Omgevingsvisie (zoals bijvoorbeeld inleidingen of persoonlijke statements) zijn niet overgenomen. De volledige zienswijzen zijn in de bijlage bij deze nota opgenomen.
2. Vervolgens is per zienswijze de gemeentelijke reactie weergegeven. Sommige thema's worden in meerdere zienswijzen naar voren gebracht. Om herhaling te voorkomen, wordt daar waar van toepassing verwezen op een eerdere beantwoording.
3. Afgesloten wordt met een conclusie omtrent het al dan niet aanpassen van de Omgevingsvisie.

Bij de beantwoording van de zienswijzen wordt gesproken over 'de gemeente'. Voor alle duidelijkheid, daarmee wordt 'de gemeenteraad' bedoeld.

Ambtelijke aanpassingen
Naar aanleiding van de zienswijzen, naar aanleiding van gesprekken binnen en buiten de organisatie en naar aanleiding van actualiteiten, is nog eens kritisch naar de Omgevingsvisie gekeken. Deze inzichten hebben geleid tot ambtelijke aanpassingen in de Omgevingsvisie. Het gaat hierbij om aanscherpingen, verduidelijking, argumentaties, taalfouten en het beter leesbaar maken van de tekst.

Reflectie op de zienswijzen in algemene zin
De totstandkoming van de Omgevingsvisie is een intensief traject geweest van bijna twee jaar. Het is een proces van scherp stellen, kiezen en prioriteren. In het traject is duidelijk is geworden dat in Oldambt vooral het sociale vraagstuk groot is. Helaas is nu niet iedereen in staat om op een voor hem of haar passende en gewenste manier een bijdrage te leveren aan de maatschappij. Door armoede, door leerachterstanden of andere persoonlijke omstandigheden. Inwoners, werkgevers en organisaties geven allemaal aan dat het belangrijk is om waar dat lukt zoveel mogelijk iedereen te laten meedoen in de samenleving en zo te laten bouwen aan een positieve toekomst.

In onze Omgevingsvisie hebben we daarom brede welvaart vooropgesteld. Hoewel de Omgevingsvisie over het fysieke domein gaat, hebben we geprobeerd de keuzes voor het fysieke domein te laten bijdragen aan het welzijn en de welvaart van onze inwoners. Dat vraagt dat we in de visie en in onze werkpraktijk bruggen slaan. Binnen het gemeentehuis, maar ook daarbuiten. Veel ruimtelijke keuzes zullen we als gemeente niet alleen maken. Als voorbeeld: de uitdaging om te komen tot een goede balans in onze woningvoorraad met ruimte voor jong en oud zullen we met alle belanghebbenden, maar bovenal in regionaal verband moeten oplossen. Onze Omgevingsvisie helpt ons om, in alle gesprekken die we de komende jaren zullen voeren over de ruimtelijke inrichting van onze gemeente, onze belangen en ambities naar voren te brengen. Wij waarderen het dat meerdere indieners van de zienswijzen hebben aangeboden mee te denken over de verder uitwerking van onze ruimtelijke vraagstukken.

In meerdere zienswijzen wordt gewezen op de trots op het Oldambt en op de waarden van het Oldambtster landschap. Wij onderschrijven deze waarden ten zeerste en zullen deze waarden ook steeds meewegen in de ruimtelijke keuzes die we moeten maken. Daarom hebben we zes principes voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente opgenomen en zijn de waarden expliciet benoemd in de gebiedskompassen van de Omgevingsvisie.

Begrippen
De Omgevingsvisie is één van de zogenoemde kerninstrumenten uit de Omgevingswet. Kerninstrumenten zijn documenten die de gemeentelijke visie, het beleid en regels vastleggen voor het beheer en gebruik van de fysieke leefomgeving. Ook "Omgevingsplannen" en "Programma's" zijn kerninstrumenten van de Omgevingswet. In deze nota wordt diverse malen verwezen naar deze twee instrumenten.

- *Omgevingsplan:* Het omgevingsplan van de gemeente bevat de regels voor de fysieke leefomgeving op gemeentelijk niveau.
- *Programma:* Waar de Omgevingsvisie gericht is op het strategisch beleid is het programma meer gericht op de uitvoering; het geeft aan hoe een strategisch beleidsdoel uit de Omgevingsvisie bereikt kan worden.

2. Zienswijzen

In navolgende tabel zijn de ingediende zienswijzen samengevat. De zienswijzen zelf zijn terug te vinden in de bijlage bij deze nota.

Samenvatting zienswijze	Beantwoording door gemeente	Aanpassing in de Omgevingsvisie
1.Cumela Brancheorganisatie *(2 juni 2025)*		
1. De indiener vraagt mogelijkheden te creëren die het mogelijk maken om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen en uitbreiden, naast het vestigen van nieuwe bedrijven. Cumela stelt dat de ligging van Cumula bedrijven essentieel is voor het goed functioneren. Ook neemt zij hierin mee dat voor het halen van de ambities uit de omgevingsvisie, waaronder de transformatie van de landbouw, er ruimte moet zijn voor inbreng en participatie van cumela bedrijven.	Dit onderwerp is te gedetailleerd om specifiek te benoemen in de Omgevingsvisie met een perspectief voor de langere termijn. Bij het opstellen van een nieuw Omgevingsplanwijziging voor het Buitengebied zal dit aspect worden meegenomen bij het beoordelen van de ruimte voor uitbreiding van ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijven in de sector waarvoor Cumela actief is. Op dat moment zal ook worden meegenomen welke ruimte de provincie biedt voor dergelijke ontwikkelingen.	Geen
2. Cumela verzoekt het bestaansrecht van Cumela bedrijven in het buitengebied te erkennen door dit expliciet op te nemen in de omgevingsvisie. De organisatie benadrukt in dit punt de rol van de Cumela bedrijven en de eigenschappen waardoor ze vaak in het buitengebied opereren. Ze stellen dat het daarmee gewenst is om deze bedrijven niet naar industrieterreinen te verplaatsen omdat dit mogelijk tot hinder kan leiden in de vorm van onnodige verkeersbewegingen op de ontsluitingswegen.	Wij zijn het eens met de stelling van de Cumelabedrijven dat het logisch en wenselijk is dat zij in veel gevallen gehuisvest zijn in het buitengebied en dat kunnen blijven. Zoals ook bij het vorige aandachtspunt aangegeven achten wij dit echter een detailonderwerp dat geen plek in de Omgevingsvisie heeft. Daarin wordt in algemene zin wel aangegeven dat er ruimte moet zijn en blijven voor hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfspercelen. Voor bestaande bedrijven in de sector geldt dat de Omgevingsvisie nergens suggereert dat deze zouden moeten verkassen naar bedrijventerreinen.	Geen
3. De organisatie benoemt het belang van het rekening houden bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen met het materieel van Cumela bedrijven. Dit punt wordt vooral gesteld met het oog op aandacht voor de kwaliteit van de ontsluitingswegen in het kader van vervoer door zwaar materieel.	Dit is een bekend aandachtspunt bij dergelijke activiteiten. Ook hiervoor geldt dat dit geen thema is voor de Omgevingsvisie, maar dat aandacht hiervoor wel logischerwijs voortvloeit uit het mede centraal stellen van de agrarische functie in het buitengebied van Oldambt.	Geen
4. Cumela verzoekt dat er expliciet in de Omgevingsvisie benoemt wordt dat bedrijfslocaties voldoende (buiten)opslagmogelijkheden of uitbreiding hiervan mogelijk moet zijn. Bij dit punt noemt de indiener dat dit vooral van belang is in het kader van het opslaan van 'afval'. Cumula geeft aan dat haar sector een belangrijke bijdrage kan leveren aan de gemeentes op de thema's genoemd in de visie: landbouwverkeer, milieueffecten, natuur, biodiversiteit, energie en duurzaamheid alsmede circulariteit (circulaire economie). Dit zorgt ervoor dat binnen het idee van een circulaire economie waarin 'afval' weer hergebruikt moet worden er genoeg mogelijkheid moet zijn om dit op te slaan totdat er een nieuwe toepassing voor gevonden wordt of het verzamelen zodat het goed afgevoerd wordt.	Evenals andere aandachtspunten is dit wat ons betreft vooral een onderwerp dat een plek zou moeten krijgen in de afwegingen die gemaakt worden bij het opstellen van een wijziging van het Omgevingsplan gericht op het buitengebied. In algemene zin is in de Omgevingsvisie gesteld dat de landbouwsector een belangrijke (economische) drager is en blijft in het buitengebied en dat de gemeente ruimte geeft aan bedrijven om zich toekomstbestendig te kunnen ontwikkelen. In de visie staat expliciet: "Liever een groter bouwvlak dat ruimte laat aan een goede landschappelijke en natuurinclusieve inpassing, aan verduurzamingsmaatregelen en eventuele nevenfuncties, dan een te krap erf zonder toekomstbestendige kwaliteiten"	Geen
5. De indiener verzoekt expliciet te benoemen dat er voldoende ruimte is of wordt gecreëerd voor het opwekken en/of opslaan van energie. Bij het werken met windmolen en/of zonneparken of eigen opgewekte energie stelt de indiener dat het van belang is om rekening te houden met voldoende opslag capaciteit, bijvoorbeeld door te investeren in energiehubs.	Zie het voorgaande punt. Hier worden ook verduurzamingsmaatregelen benoemd onder de voorwaarde van een goede landschappelijke en natuurinclusieve inpassing. .	Geen
6. Cumela geeft aan graag in te gaan op de uitnodiging om 'het met elkaar te doen' door naast deze zienswijze ook bij verdere uitwerking willen te participeren.	Bij de nadere uitwerking in regels in het Omgevingsplan zal uitgebreid ruimte worden geboden om te participeren. Ook voor Cumela.	Geen
2. GGD Groningen *(9 juli 2025)*		
1. De GGD meldt op het gebied van klimaatadaptatie blij te zijn met de grote aandacht die dit thema heeft in de omgevingsvisie. Op gebied van vergroenen van de openbare ruimte en de actieve rol die de gemeente neemt in deze visie om dit te verwezenlijken wordt toegejuicht.	Het doet ons deugd dat hetgeen in de Omgevingsvisie op dit thema verwoord is aansluit bij de opvattingen van de GGD Groningen	Geen
2. De GGD stelt dat er meer aandacht besteed kan worden voor allergeenarme beplanting en het bomenkompas.	Deze suggestie zullen we overbrengen aan de collega's die zich bezighouden met beleid voor groen en bomen. Het voert te ver om dit expliciet te benoemen in de Omgevingsvisie.	Geen
3. De GGD stelt dat naast het stellen van doelen van blauw en groen er ook stilgestaan kan worden bij de negatieve effecten die dat kan opleveren in de vorm van infectieziektes, toename dieren die tot overlast kunnen zorgen en vermeerdering muggen door mogelijk stilstaand water.	Hiervoor geldt hetzelfde als het bij het voorgaande punt. Wij zullen dit thema onder de aandacht brengen bij de verdere uitwerking van dit onderwerp.	Geen

4. De GGD vraagt meer aandacht voor de gezondheidseffecten van omwonenden bij de mogelijke toename van bedrijven bij Winschoten en Scheemda en stelt dat dit zo vroeg mogelijk in het proces meegenomen moet worden.	De gemeente staat voor een mooie, schone, gezonde en veilige leefomgeving. Dat verwoordt ook de Omgevingsvisie. Alle nieuwe ontwikkelingen, ook de komst van bedrijventerreinen, moeten daar een bijdrage aan leveren. In het begin van een ontwikkelproces wordt gezondheid als een van de belangen dan ook nadrukkelijk meegenomen. In de motivering van ontwikkelplannen zijn gezondheid en milieu een van de te motiveren onderwerpen.	Geen
5. De GGD wijst, voor zover de Omgevingsvisie ingaat op landbouw(gronden), op mogelijke onderwerpen om (anders) te regelen: a. landelijk agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) beleid en subsidie. b. Besteed aandacht aan de vitale bodem door middel van het instellen van zones voor 'industriële/grootschalige'-landbouw waarin gewasbeschermingsmiddelen uitgefaseerd kunnen worden en zones waar gewassen voor circulaire/lokale voedselbehoefte geteeld kunnen worden. c. Terughoudendheid op het gebied van nieuwvestiging en uitbreiding van veehouderijen binnen 250 meter, of in het geval van geitenhouderijen 2 km van gevoelige bestemmingen.	In de Omgevingsvisie zal expliciet worden benoemd dat de gemeente bij een toekomstbestendig landelijk gebied ook de milieu- en gezondheidsaspecten betrekt. De daadwerkelijke doorvertaling in regels wordt gemaakt in het Omgevingsplan. In de Omgevingsvisie zal de koppeling met ANLb ook worden benoemd.	Omgevingsvisie wordt verduidelijkt op dit punt.
6. De GGD stelt dat in verband met de toenemende vraag naar elektriciteit er rekening gehouden moet worden bij de verzwaring van het energienet met een voldoende afstand van (nieuwe) woningen tot het magneetveld sterker dan 0,4 microtesla (jaargemiddeld). Ook stellen zij dat legionellapreventie bij warmteterugwinning en grootschalige wateropslag van belang is.	Dergelijk specifieke normen/uitgangspunten horen thuis in een Omgevingsplan en wat ons betreft niet in de Omgevingsvisie. Het is wel belangrijk dat hier voldoende aandacht aan wordt besteed	Geen
7. De indiener verzoekt om in het kader van luchtkwaliteit de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie te hanteren die strenger zijn dan de wettelijke normen.	De gemeente Oldambt houdt zich aan de nationale regelgeving op dit gebied. Daarbij zij aangetekend dat de gemeente Oldambt daar over het algemeen ruimschoots aan voldoet. In onze Omgevingsvisie zullen wij geen pleidooi opnemen om strengere normen te stellen dan door de nationale wetgever voorgeschreven.	Geen
8. De GGD verzoekt om bij het opstellen van normen voor geluid er rekening mee te houden dat het voldoen aan de normen nog steeds hinder ervaren kan worden door de omwonenden. Ook voor trillingen zijn geen wettelijke normen vastgesteld maar moet rekening gehouden worden met hinder voor omwonenden.	Dit is onderdeel van het aspect Evenwichtige Toedeling van Functies aan Locaties (ETFAL) en zal bij het beoordelen van initiatieven een aandachtspunt zijn. In de Omgevingsvisie zullen wij geen strengere normen stellen dan landelijk voorgeschreven.	Geen
9. De GGD stelt dat er ondanks dat er nu en uit de historie afgeleid geen grote aanleiding is om uitgebreid geurbeleid vast stellen dit door de mogelijke gezondheidsrisco's wel gedaan moet worden.	De gemeente heeft onder de Omgevingswet de ruimte om eigen geurbeleid vast te stellen. Op dit moment ziet de gemeente geen aanleiding om daar mee aan de slag te gaan en hanteert de gemeente de wettelijk voorgeschreven normen.	Geen
10. De indiener geeft aan dat de doelen rondom bewegen en goed eten behaald kunnen worden door middel van het aanleggen van moestuinen of voedselbossen, ook nabij scholen, daarnaast kunnen routes naar scholen vergroend worden om fietsen veiliger en aantrekkelijk te maken.	Dit zijn zonder meer waardevolle suggesties die we zullen betrekken bij de verdere uitwerking van plannen op dit thema. Voor een deel gebeurt dit in de gemeente Oldambt al.	Geen
11. De GGD deelt het belang van de betrokkenheid van inwoners in ontwikkeling van plannen en adviseert om dit vroegtijdig en in alle fases te doen.	Dit is conform de uitgangspunten van de Omgevingswet die wij op dat vlak ook omarmen.	Geen
3.IVN natuureducatie Westerwolde – Oldambt (*6 juli 2025)*		
1. Het IVN geeft aan blij te zien om meer ruimte voor andere onderwerpen naast de landbouw terug te zien in de omgevingsvisie. Hierbij geven ze aan suggesties te willen doen voor een iets concretere invulling van sommige doelen en ambities	Het is goed om te constateren dat ook IVN Westerwolde-Oldambt in algemene zin van mening is dat de hoofdlijn van de Omgevingsvisie gunstig is. Suggesties zijn altijd welkom.	
2. Het IVN ziet graag de toevoeging 'bewegen in de openbare ruimte en wandelgebieden' in hoofdstuk 3.	In de uitwerking van ambitie 1 wordt genoemd: inzetten op de fiets en de voetganger. Daar hoort zeker ook het bewegen in de openbare ruimte en in wandelgebieden bij. De Omgevingsvisie wordt daar op aangevuld.	Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.
3. Graag ziet het IVN een inhoudelijke uitleg van wat met 'schoon' en 'netjes' wordt bedoeld. Dit begrip wordt meermaals gebruikt	Schoon wordt in het kader van de Omgevingsvisie gezien als 'zonder milieuoverlast'.	Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.

in hoofdstuk 4. De indiener geeft als voorbeeld dat schoon als strak en klinisch omschreven kan worden terwijl zij graag zouden zien dat netjes als passend binnen de omgeving wordt geformuleerd, waarbij het aansluiten op inheemse beplanting in bebouwd gebied.	'Netjes' is passend onderhouden, goed ingericht en toegankelijk openbaar gebied. De Omgevingsvisie wordt op dit punt verduidelijkt.	
4. Het IVN ziet graag een uitbreiding van de visiekaart (pg. 18) m.b.t. de garsten (schiereiland Winschoten). Zij verzoeken dat de oevers en taluds expliciet betrokken worden in de omgevingsvisie. Ook wordt de ecologische verbinding Oude Geut/De Dollard en Pekel Aa/Westerwoldsche Aa en met Midden-Groningen (Roegwold) gemist.	De waarde als akkervogelgebied, zoals aangewezen door de provincie, willen we behouden en staat daarom expliciet op de visiekaart. De gemeente ziet zeker de ecologische meerwaarde en kansen van sloten, oevers en taluds. Daarom wordt in algemene zin in de Omgevingsvisie ook aangegeven dat de gemeente inzet op een sterkere groenblauwe dooradering van het landelijk gebied, onder andere door meer ecologische oevers aan te leggen. Daarvoor zijn vele kansen, die we niet expliciet op kaart vermelden, omdat de precieze invulling van de groenblauwe dooradering met onze gebiedspartners vorm moet krijgen.	Geen
5. Het IVN wijst op de mogelijkheid om met de wens voor het behalen van een werelderfgoed status beter aangesloten kan worden bij de Waddenzee, nu al aangemerkt als Werelderfgoed gebied. Zij merkt op dat de hoewel de werelderfgoed waardigheid van deze omgeving op zichzelf staat, net zoals in de veenkoloniën, een eigen status verkrijgen een vergeefs proces kan zijn.	Wij zijn ons ervan bewust dat het daadwerkelijk verkrijgen van de status van werelderfgoed een forse opgave is met een onzekere uitkomst. De term 'werelderfgoedwaardig' is vooral geïntroduceerd om het bewustzijn van de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van het gebied te versterken en onderdeel te maken van ons eigen handelen en dat van initiatiefnemers. Niet persé om een traject op te starten om tot daadwerkelijke aanwijzing te komen.	Geen
6. De indiener vraagt om aandacht te besteden aan oxidatie van het veen in de ondergrond als aanstichter van overmatige CO2-productie. Ook kan met betrekking tot dit thema de mogelijke oplossing door middel van vernatting van de grond opgenomen worden en waarmee overige maatregelen overbodig worden. Specifiek doet zij het voorstel om in dit kader het gebied rond De TJamme om het oude landschap weer zichtbaar te maken.	Veenoxidatie speelt beperkt op enkele plekken in het Oldambt. In de Omgevingsvisie zal worden toegevoegd dat waar dit aan de orde is, we daarnaar zullen handelen binnen een breder perspectief op de toekomst van het landelijk gebied, zoals we die gesprekken ook in het TLG-proces hebben gestart. Hoe om te gaan met veenoxidatie is nog volop in onderzoek. Voor het omgaan met veenoxidatie zijn verschillende mogelijkheden, waaronder vernatten en het ophogen van gronden met slib, waardoor ook het waterpeil kan worden verhoogd. Wij kiezen voor maatwerk en gebiedsgericht de best passende oplossing.	De Omgevingsvisie wordt aangevuld op dit punt.
7. De indiener vraagt om toe te voegen dat bij nieuwbouw watersystemen worden aangelegd om regenwater op te vangen en te benutten in het kader van toekomstige waterschaarste.	De gemeente is het eens dat de waterbeschikbaarheid een zorg is voor de nabije toekomst. In de Omgevingsvisie wordt dit punt aangevuld waarbij in algemene zin wordt benoemd dat ook bij nieuwbouw steeds wordt bekeken hoe met waterschaarste kan worden omgegaan. De precieze uitvoering ligt op projectniveau en kan mogelijkerwijs ook verschillen. Dat voert te ver voor de Omgevingsvisie.	De Omgevingsvisie wordt aangevuld op dit punt.
8. Het IVN wijst erop dat bij het doel om honderdduizend bomen toe te voegen aan het bestaande aantal dit niet alleen door planten van nieuwe bossen hoeft worden behaald. Volgens hen kan dit ook door oevers met boomgroei te stimuleren en eventueel toevoegen van lager struikgewas als alternatief voor boombeplanting.	Deze suggestie nemen wij graag mee bij de verdere uitwerking van de ambitie om 100.000 bomen toe te voegen.	De Omgevingsvisie wordt verduidelijkt op dit punt.
9. De indiener vraagt om de volgende gebieden en de groenblauwe verbindingen toe te voegen aan de kaart bij ambitie 4: Bos Winschoten-zuid, Tusschenwegen, Emergobos, Bos op Houwingaham, de dijkdoorbraakkolkgebiedjes met hun kolken en diverse grotere of kleinere parken in Winschoten en in de dorpen.	De grotere bos-, groen- en parkgebieden zijn inderdaad onderdeel van het schaalniveau van deze visie, maar niet altijd even stevig op kaart gezet. Waar deze gebieden ontbreken of onvoldoende zichtbaar zijn, worden ze expliciet toegevoegd. De kleine bosgebieden en parken zijn zeker van belang, maar voor het schaalniveau van deze visie(kaart) niet van toepassing.	De kaart bij de Omgevingsvisie wordt aangepast.
10. Het IVN mist het Nieuwe Kanaal als verbindend ecologisch element op p. 73 'Recreatie, landschap en natuur' en op de kaart bij ambitie 5.	Wij zien het Nieuwe Kanaal als een van de plekken waar de groenblauwe dooradering vorm kan krijgen. Zie verder het antwoord onder 4, waarin wordt aangegeven dat in de Omgevingsvisie niet specifiek locaties worden aangewezen, maar de groenblauwe dooradering als maatwerkproces vorm krijgt.	Geen
11. Het IVN verzoekt om boomaanplant niet alleen ten zuidoosten van Winschoten, maar ook bij de dorpen te projecteren. Daarnaast verzoekt de indiener, mocht de aansluiting van de Oudlandseweg op de Gereweg worden gerealiseerd, dit gebied als gevarieerd natuurgebied in te richten.	Boomaanplant kan op vele manieren en plekken, mits het de ook gewaardeerde openheid van de Dollardpolders niet aantast. Op de visiekaart staat een zone waarbij met de aanplant van bomen ook een samenbindende ecologische en recreatieve structuur kan worden ontwikkeld. Dat gaat verder dan de aanplant van bomen bij dorpen en is om die reden op kaart uitgelicht. In de tekst van de Omgevingsvisie zal nader worden toegelicht hoe de gemeente staat tegenover de boomaanplant.	De Omgevingsvisie wordt tekstueel aangevuld.

12. Het IVN stelt voor de Oude Geut aan te wijzen als gebied dat heringericht kan worden. Dit zou zorgen voor een toevoeging aan de groenblauwe dooradering en maakt gebruikt van het groot aantal kolken die hier gevonden kunnen worden.	Dit is een interessante gedachtegang die mogelijk vorm kan krijgen bij de verdere uitwerking van de groenblauwe dooradering van het landelijk gebied. Het voert te ver om in de Omgevingsvisie op deze uitwerking, die samen met partners vorm moet krijgen, vooruit te lopen.	Geen
13. Het IVN verzoekt een vijfde milieubeginsel toe te voegen (pg. 48) met de strekking dat bestaande milieubelastende activiteiten met maatschappelijke economisch nadeel in kaart worden gebracht en herstelmaatregelen worden voorgesteld.	De vier milieubeginselen waarover wordt gesproken zijn vastgelegd in wetgeving in Nederland en in de Europese Unie. De gemeente neemt deze beginselen over, omdat deze vier het wettelijk kader vormen waarnaar ook de gemeente moet handelen. De gemeente voegt geen vijfde beginsel toe. De inhoud van het voorgestelde beginsel past overigens bij de ambitie uit de Omgevingsvisie dat de gemeente een goed woon- en leefklimaat nastreeft.	Geen
14. Het IVN vraagt om de volgende waterbergingsgebieden toe te voegen aan de waddenkaart (pg. 56): : de Ulsderpolder, Bos op Houwingaham en Bovenlanden.	Alle waterbergingsgebieden van het waterschap worden op de waardenkaart opgenomen.	De waardenkaart wordt hier op aangevuld.
15. Het IVN verzoekt de volgende punten toe te voegen in hoofdstuk 10: a. bij 'Rivierlaagtes ten noorden van Nieuwolda: De Tjamme, de Reider Ae en oude kreken zoals de Oude Geut. b. bij 'waarden van het gebied': "De doorbraakkolken, restanten van oude dijkdoorbraken. Vormen nu stapsteenbiotopen in agrarisch gebied waar biodiversiteit onder druk staat." c. Als ambitie bij het gebiedskompas: "De natuur en biodiversiteit versterken." d. bij kenmerkend landschapselement: de kolken e. onder ambitie – klimaat bestendig & energiebewust: verduurzaming van de landbouw.	De gemeente vindt dit waardevolle suggesties en zal ze op een passende manier overnemen in de Omgevingsvisie.	De Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.
16. Het IVN merkt op dat zij twijfels hebben bij het belang van landbouw in het kader van voedselzekerheid zoals dat is geschetst op pg. 61-63. Hierbij wijzen ze expliciet op het gebruik van landbouwgrond voor sierteelt (en het nadeel van gifgebruik) en de gewassen voor diervoeding of (bio) brandstof.	In de bestaande situatie is dat zeker een aandachtspunt. Als ambitie voor de toekomst spreekt de Omgevingsvisie de wens uit om meer aandacht te hebben voor landbouw als voedselproducent. Verder vormt het gebruik van landbouwgewassen voor diervoeding indirect een onderdeel van de voedselvoorziening.	Geen.
17. Het IVN verzoekt expliciet op te nemen dat siertelen niet meer past in Oldambt.	Op dit moment is sierteelt een zeer ondergeschikt gebruik van landbouwgrond in Oldambt. Zoals we in de Omgevingsvisie aangeven zien we vooral een rol voor de landbouw als voedselproducent. Gelet op de maatschappelijke discussie rond dit onderwerp nemen we in de Omgevingsvisie op dat we eventuele regelgeving zullen onderzoeken en zo nodig zullen verankeren in het Omgevingsplan.	De Omgevingsvisie wordt aangevuld op dit punt.
18. Het IVN verzoekt een overzicht op te nemen waarin de baten en lasten van landbouw op de Oldambster Samenleving wordt weergegeven zodat er meer ingezoomd kan worden op de economische waarde hiervan.	De gemeente begrijpt de vraag maar is niet in bezit van de gegevens die dit overzicht mogelijk maken. Bovendien vindt de gemeente het gevraagde overzicht niet van toegevoegde waarde omdat de Omgevingsvisie juist de ingewikkelde balans zoekt tussen samenleving, economische ontwikkeling en het vasthouden en ontwikkelen van de Oldambtster waarden. De landbouw is ons inziens van belang voor de samenleving (voedselzekerheid, lokale teelt), voor de economie (werkgelegenheid) en voor het behouden van de landschappelijke waarden (Oldambtster boerderijen, openheid). Wij zien specifiek voor landbouw en samenleving juist geen tegenstelling maar een waardevolle afhankelijkheid.	Geen
4 KNNV Groningen *(9 juli 2025)*		
1. De indiener geeft met reeks aan tekstvoorbeelden aan dat huns inziens: - de visie zich richt op economische draagkracht in plaats van brede welvaart; - de visie concrete doelen ontbeert en alleen in vage ambities spreekt; - de visie meer ambitie zou moeten tonen op het vlak van milieu en gezondheid.	De gemeente herkent zich niet in de bewering dat de visie zich vooral richt op economische draagkracht. De brede welvaart is duidelijk uitgangspunt, dat blijkt bijvoorbeeld uit onze ambities 'iedereen doet mee' en 'leefbare dorpen en wijken'. Daarin komen ook gezondheid en milieu aan bod, waarbij is gezocht naar een evenwichtig verhaal dat recht doet aan alle opgaven waar de gemeente voor staat. De gemeente kiest ervoor om in de Omgevingsvisie een integraal beeld te schetsen voor de toekomst met bijpassende richtinggevende keuzes. De gemeente benut het omgevingsprogramma om de ambities op onderwerp of op gebiedsniveau uit te werken tot doelen en maatregelen zoals de wetgever dat ook beoogt.	Geen

	De constatering dat met de visie het werk nog niet klaar is, is terecht. De gemeente werkt volgens een beleidscyclus waarin het opstellen van de Omgevingsvisie een van de stappen is en zeker niet de enige.	
5 Inwoner Nieuw Beerta *(7 juli 2025)*		
1. De indiener verzoekt de zin, dat de gemeente niet zozeer behoefte heeft aan meer bedrijven te schrappen of aan te passen. De indiener merkt op dat de zin waarin de gemeente stelt dat zij 'niet zozeer behoefte heeft aan meer bedrijven' niet te vinden stroken met het benoemen van 'hoe uw wilt omgaan met onder ander het vinden van geschikte ruimte voor bedrijven'. Ook strookt dit niet met het vastgestelde Boerderijenprogramma Oldambt.	Deze passage is opgenomen in de publiekssamenvatting van de Omgevingsvisie en niet in de visie zelf. Deze tekst is wellicht onvoldoende precies. Indiener wijst er bijvoorbeeld terecht op dat de gemeente ook de ambitie heeft om meer ruimte te geven aan ondernemen in voormalige boerderijen. Beoogd is aan te geven dat de focus de komende jaren niet zal liggen op het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen, maar om bestaande te revitaliseren.	De publiekssamenvatting wordt op dit punt aangepast.
2. De indiener doet het voorstel voor meerdere wijzigingen/toevoeging in de Omgevingsvisie om het behoud van Oldambster boerderijen te bevorderen ter dienste van het monumentenbehoud als mede de bevordering van werkgelegenheid. a. Voeg op pg. 30 een extra punt op die deze wens expliciet weergeeft b. Voeg in par 5.2 'wij gaan aan de slag met' een punt 5 in met de inhoud 'bedrijfsvestiging in Oldambster boerderijen'. Deze ambitie sluit aan bij meerdere andere punten uit de visie (verbetering van ruimtelijke kwaliteit en de versterking van onze economie – pg. 13, dat de eigenheid van Oldambt een leidend principe is' en dat de ruimte schaars is en nieuwe bedrijfsterreinen het landschap onder druk zetten – pg.15.) c. De indiener geeft aan het doel om aan te dringen op een verruiming van de regelruimte in de provinciale verordening mbt het geven van nieuwe functies aan vrijgekomen agrarisch vastgoed van harte te ondersteunen. Hierop aansluitend doet de indiener de suggestie om actief acquisitiebeleid te voeren op het koppelen van bedrijven aan boerderijlocaties. d. Besteed meer aandacht aan de restauratie en versterking van de lintbebouwing bijvoorbeeld door dit duidelijker op te nemen op de kaart op pg. 23. Doe dit ook als onderdeel van de 'slimme woningbouwstrategie' voor de kleinere dorpen. En betrek hier naast ontwikkelaars ook kleine private partijen (zoals) eigenaars hierbij. e. Het toestaan van een woonfunctie op boerenerven in de directe omgeving van dorpen draagt bij aan de versterking van de lintbebouwing en de leefbaarheid.	De gemeente zal de gevraagde koppeling tussen behoud van de Oldambster boerderijen door ruimte te geven aan het vestigen van bedrijvigheid in deze panden verduidelijken in de Omgevingsvisie. Ook de visiekaart wordt aangescherpt met versterking van de lintbebouwing. Ten aanzien van punt c wil de gemeente graag benadrukken dat zij met regelmaat overleg heeft met de provincie Groningen over ontwikkelingen in het landelijk gebied. De provincie herkent deze ontwikkelingen en ook de uitdagingen rond vrijkomend agrarisch vastgoed. De provincie Groningen ontwikkelt op dit moment haar eigen Omgevingsvisie en bijbehorende verordening. De gemeente houdt deze ontwikkelingen in de gaten en geeft levert daarin ook haar inbreng.	De Omgevingsvisie wordt op dit punt aangepast.
3. De indiener doet het voorstel voor maatregelen die het ruimhartig toelaten van nieuwe functies van de boerderijen kan bevorderen. a. Verminder correcties op bouwplannen van initiatiefnemers b. Reduceer kosten rondom noodzakelijk onderzoek (ecologie/archeologie) en versimpel de procedure. c. Neem mogelijk een subsidieregeling op of een regeling met gelijke strekking die het mogelijk maakt dat de kosten die met een functiewijziging gepaard gaan vergoed kunnen worden aan de initiatiefnemer. d. Maakt meer expliciet dat er begeleiding komt voor initiatiefnemers van pandveranderingen, mogelijk door een 'boerderijloket'.	Ten aanzien van de punten a en b merken wij op dat de basishouding van de gemeente ten aanzien van initiatieven voor nieuwe functies van voormalige boerderijen positief is. Dit neemt niet weg dat er wet- en regelgeving is waarmee wij rekening te houden hebben. Bijvoorbeeld als het gaat om archeologie of ecologie. Ten aanzien van het eerste punt: Het overleg met initiatiefnemers is er juist op gericht om de karakteristieke waarden van de bebouwing te behouden. In dat kader is het soms nodig om ingediende plannen bij te sturen. Ten aanzien van punt c: Er bestaan inmiddels de nodige subsidieregelingen gericht op het behoud van voormalige agrarische bedrijven en er zijn nieuwe in ontwikkeling. Een specifieke regeling voor de plankosten is niet beschikbaar en ligt wat de gemeente betreft niet voor de hand. In de onder punt d genoemde suggestie is sinds kort voorzien door het instellen van een boerderijenloket.	Geen

4. De indiener geeft aan het stappenplan op pg. 76 overzichtelijke te vinden en vraagt daarom of deze bij publicatie integraal geplaatst kan worden op de site of in de krant.	Deze suggestie nemen we zeker mee bij de verdere communicatie over hoe we met initiatieven omgaan nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld.	Geen
5. De indiener wijst erop dat in de visie benoemt wordt dat initiatiefnemer vroegtijdig in gesprek zouden moeten gaan met belanghebbende en dat in het kader van de regeldruk hier te verminderen in deze context het begrip belanghebbende goed en strak gedefinieerd moet worden en dat de gemeente bij overeenstemming over een plan richting burgers de uitkomsten hiervan richting de burgers daadkrachtig moet bepleiten.	Een strikt juridische definitie van het begrip belanghebbende verdraagt zich naar onze mening niet goed met de gedachte achter participatie in de Omgevingswet. Dat vraagt vooral om gezond verstand. Een indicatie voor wie een initiatiefnemer bij zijn initiatief kan betrekken: Voor een dakkapel is overleg met de directe buren voldoende; voor een nieuw bedrijfspand is overleg met iedereen die daarvan gevolgen kan ondervinden (door de activiteiten in het pand zelf, maar ook de extra verkeersbewegingen in de buurt) verstandig. Uiteraard zijn wij altijd bereid om initiatiefnemers te adviseren over hoe breed de participatie rond een initiatief kan worden opgepakt. Voor de afweging die de gemeente maakt kunnen de uitkomsten van participatie mede bepalend zijn voor een definitief oordeel.	Geen
6. De indiener verzoekt dat het streven om voor de gemeente een UNESCO erfgoedstatus te krijgen te schrappen uit de Omgevingsvisie. De indiener geeft hiervoor verscheidende redenen waaronder: de huidige staat van de panden rechtvaardigt een dergelijke status niet, het staat ver af van de hedendaagse hoge kosten en problematiek in deze regio, het uitwerken van dit verzoek kan een grote kostenpost worden en staat niet in verhouding tot de relatie burger overheid, de regeldruk zal toenemen als gevolg van een eventuele UNESCO erfgoedstatus die ongewenst is en Gedeputeerde Staten van Groningen heeft recent besloten het Groninger landschap niet voor te zullen dragen.	In de tekst van de Omgevingsvisie wordt bewust gesproken van een werelderfgoedwaardig gebied. Wij zijn ons er van bewust dat het daadwerkelijk nastreven van die status zeer grote inspanningen vergt met een onzeker resultaat. De boodschap die de VN daarbij aan Nederland heeft gegeven maakt het voor de korte termijn sowieso geen haalbare kaart. We spreken van werelderfgoedwaardig om de grote waarde van het gebied te benadrukken en het bewustzijn daarvan te versterken.	Geen
6. Inwoner Nieuwe Statenzijl *(9 juli 2025)*		
1. De indiener merkt op dat in par. 6.2 onder 2 – ‘Robuust ingericht landschap’ niet echt sprake is van een ‘inwonersintiatief’ als het gaat om “van Aa naar Zee”, omdat van de 4 indieners 2 buiten de gemeente wonen en de wel ingezetenen niet in het betreffende gebied wonen.	Het initiatief is ingediend in het kader van de mogelijkheid van bewoners van het aardbevingsgebied om initiatieven in te dienen. In die zin is sprake van en inwonersinitiatief. In de zin van inwoners van de gemeente klopt de opmerking van indiener. We zullen de tekst redactioneel aanpassen.	De Omgevingsvisie wordt op dit punt verduidelijkt.
2. De indiener verzoekt dat het betrekken van de inwoners bij het verder invullen van wat ‘Toukomst van Aa naar Zee’ geborgd is door dit iets met deze strekking toe te voegen aan de visie. De indiener refereert naar een advies wat in 2021 gegeven is waar expliciet wordt genoemd dat de bewoners het plan in zijn geheel te ambitieus vinden en dat er grote zorgen zijn. Er wordt als advies genoemd te kijken naar andere projecten in de kuststreek en de bevindingen met de bewoners te delen om samen de visie te schrijven.	In de Omgevingsvisie wordt van Aa naar Zee alleen genoemd als mogelijk onderdeel van een oplossing benoemd en nog in het geheel niet omarmd. De suggestie om de tekst aan te vullen met een passage over voldoende draagvlak/participatie nemen we over.	De Omgevingsvisie wordt op het punt van draagvlak aangevuld.
7. LTO Noord *(9 juli 2025)*		
1. LTO Noord juicht ondersteuning vanuit de gemeente naar een toekomstbestendige brede sector toe. Primaire landbouw zal de belangrijkste invulling voor de landbouw blijven. Ruimte voor verbreding moet er echter ook zijn. Ga met de sector in overleg waar wel en geen behoefte aan is, in relatie tot de invulling van de (neven)functies.	Goed te constateren dat de hoofdlijn van de visie ondersteund wordt. In een vervolg op de Omgevingsvisie gaan wij graag met de sector in overleg over de mogelijkheden voor verbreding. De ruimte daarvoor wordt in de Omgevingsvisie in ieder geval gegeven.	Geen
2. LTO Noord ziet graag meer verduidelijking op wat het benoemen van blokvergroting inhoudt. Is dit meer dan wat de provincie Groningen in Het Groninger Verdienmodel op heeft genomen? LTO Noord wil graag met de gemeente bepalen waarop concreet gaat worden ingezet en te kijken of verduurzamingsmaatregelen kunnen worden ingezet, zonder weer aan veel extra criteria te moeten voldoen	Wij stellen voor dit concreter uit te werken wanneer gewerkt wordt aan de gedeeltelijke herziening van het Omgevingsplan voor wat betreft toekomstige kaders in het buitengebied.	Geen
3. LTO Noord gaat graag met de gemeente om tafel hoe de ambities met betrekking tot het sluiten van kringlopen in de praktijk kunnen worden gerealiseerd. LTO Noord stelt dat het de kringloop sluiten veelbelovend klinkt, maar in de praktijk vaak weerbarstig is. Zij stellen dat de aanvoer van mest groter is dan	Ook deze uitnodiging nemen wij graag aan in het bewustzijn dat de uitdagingen die er liggen fors zijn en oplossingen gemeenteoverstijgend zullen zijn.	Geen

de productie en dat bij het sluiten van de kringloop dus een toenamen van veeteelt gerealiseerd moet worden.		
4. LTO Noord verzoekt daar waar de visie ingaat op landbouw en water aanpassingen te maken. a. De gemeente stelt als onderdeel van klimaatweerbaar te worden/zijn er gekeken moet worden naar gewassen die minder water nodig hebben. De [landbouw] sector kijkt liever naar zoetwaterbeschikbaarheid in de breedte en naar het weerbaar maken van huidige gewassen. b. Daarnaast stelt LTO Noord dat het focussen op droge gronden te eenzijdige is aangezien we in Nederland ook te maken hebben met spontaan nattere perioden. Deze moeten ook meegenomen worden. c. De landbouw is al veel bezig om te werken aan een robuust teeltsysteem. Daarin willen we graag verder investeren. We roepen de gemeente op om dit te steunen	Voor ons is het een gegeven dat de zoetwaterbeschikbaarheid op termijn een uitdaging wordt. Het weerbaarder maken van huidige gewassen of kiezen voor andere gewassen is uiteindelijk een keuze die de sector en individuele boeren zelf zullen moeten maken. Wij zijn er echter wel van overtuigd dat de huidige beschikbaarheid van zoet water voor de toekomst niet gegarandeerd kan worden. Wij delen de opvatting van LTO Noord dat de beschikbaarheid van water of de overvloed daarvan grilliger wordt dan we gewend zijn. Hierop zal moeten worden geanticipeerd. Dat neemt niet weg dat er aanzienlijke gebieden zijn waar een verdere verdroging onontkoombaar lijkt. Ook daar zullen we rekening mee moeten houden. Het is niet in eerste instantie aan de gemeente om financieel bij te dragen aan het ontwikkelen van teeltsystemen in de landbouw. Voor zover daarbij inzet van en overleg met de gemeente nodig is om ontwikkelen (juridisch) mogelijk te maken dragen wij graag bij.	Geen
5. LTO Noord juicht het toe dat de wettelijke normen op o.a. het gebied van geurhinder als norm worden overgenomen en niet verder worden aangescherpt. Mocht er afgeweken (moeten) worden gaat LTO graag in gesprek om dit goed vorm te geven.	Wanneer dat aan de orde komt gebeurt dat uiteraard in overleg.	Geen
6. LTO Noord verzoekt de [landbouw] sector toe te voegen als meedenkend als het gaat om het initiatief om met slib landbouwgronden op te hogen. De gemeente stelt in de visie van plan te zijn landbouwgronden op te hogen met slib en dat dit initiatief met de overheid, Groningen Seaports en het Groninger Landschap wordt opgepakt. Als meedenker en medeondertekenaar van het programma 'Ecologie & Economie in Balans' heeft LTO Noord naast het behartigen van haar belangen begrip voor de doelen met betrekking tot natuurherstel in de Eems-Dollard en waterveiligheid. De indiener wijst de gemeente erop dat er naast ophogen met slib er nog naar andere mogelijkheden gekeken kan worden in het tegengaan van verzilting en beschikbaar hebben/houden van zoetwater.	Dit is zover bekend in de praktijk al het geval. De tekst in de Omgevingsvisie zal op dit punt worden aangevuld.	De Omgevingsvisie wordt hier nog op aangevuld.
8. Inwoner Winschoten *(28 juni 2025)*		
De indiener verzoekt, met het oog op de gezondheid van mensen en in het bijzondere zij die COPD hebben en kinderen waarbij de longen extra kwetsbaar zijn, dat er goede regulatie komt van houtstook in de omgevingsplannen en de APV.	Deze vraagstelling zal bij het opstellen van het Omgevingsplan aan de orde zijn.	Geen
De indiener verzoekt het onderwerp van houtstook op te nemen in de visie. De indiener stelt dat onder het kopje 8.3.5 Luchtkwaliteit gewezen wordt op de wettelijke normen en het beleid wat zal leiden tot het terugdringen van fossiele brandstoffen en de verwachting die hieruit voortkomt dat de luchtkwaliteit daarom de komende jaren zal verbeteren. De indiener wijst de gemeente erop dat in deze paragraaf niks wordt gesteld over het onderwerp houtstook zoals in openhaarden, pelletkachels en vuurkorven en dat dit wel moet in verband met de productie van fijnstof door houtstook wat nadelig is voor de gezondheid. Tevens is dit onderwerp ook van belang voor eventueel geuroverlast. De indiener stelt dat het feit dat de grenswaarden gemiddeld per inwoner flink lager liggen dan het provinciale gemiddelde niet betekent dat daar lokaal toch een probleem kan liggen. Dit geldt zowel voor fijnstof als voor geur.	De gemeente waardeert het signaal van de indiener en erkent het belang van het onderwerp houtstook in relatie tot luchtkwaliteit, gezondheid en mogelijke geuroverlast. Het klopt dat paragraaf 8.3.5 van de visie zich primair richt op wettelijke normen en het beleid rondom fossiele brandstoffen, en dat houtstook daarin niet expliciet wordt benoemd. De gemeente neemt de zorgen over houtstook serieus en is zich bewust van de impact die het stoken van hout in open haarden, pelletkachels en vuurkorven kan hebben op de productie van fijnstof en geur, en daarmee op de leefomgeving en gezondheid van inwoners. Concrete regels en afwegingen ten aanzien van houtstook zullen worden uitgewerkt in het omgevingsplan. In dat plan worden lokale omstandigheden, zoals de ervaren overlast en de ruimtelijke context, nadrukkelijk meegenomen. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van maatwerk, juist omdat gemiddelde grenswaarden op gemeentelijk niveau niet altijd recht doen aan lokale problematiek, zoals de indiener terecht opmerkt. In de Omgevingsvisie zullen we houtstook als een van de uit te werken onderwerpen in het kader van luchtkwaliteit benoemen.	De Omgevingsvisie wordt aangevuld.
9. Inwoner Blauwestad *(30 juni 2025)*		
De indiener verzoekt in de Omgevingsvisie expliciet op te nemen dat Oldambt op zal komen voor haar bewoners die ernstige	Zie de beantwoording onder 8. Houtstook is een van de onderwerpen die een plek krijgt in het Omgevingsplan. Het streven en houden van een	De Omgevingsvisie wordt aangevuld, zie 8.

overlast ervaren door houtstook. De indiener erkent dat de Omgevingsvisie niet de plek is om regelgeving op te nemen, maar verzoekt om de milieu- en gezondheidsschade die houtstook heeft toch concreet op te nemen in de visie. De indiener merkt op dat in het concept van de Omgevingsvisie in verschillende paragrafen benoemd worden dat de milieu-/luchtkwaliteit in de gemeente goed is en gemiddeld flink lager ligt dan het provinciaal gemiddelde, maar vindt dat deze bevindingen niet overeenkomen met de werkelijkheid. De indiener stelt dat er namelijk lokaal onaanvaardbare hoge concentraties fijnstof voorkomen en geurhinder als gevolg van houtstook. Hoewel de Omgevingsvisie ingaat op hoe belangrijk het milieu is gaat het nergens in op concrete acties voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. De indiener stelt dat enkel benoemen van 'activiteiten voorkomen waarvan we verwachten dat ze negatief zijn voor het milieu, zonder expliciet in te gaan op houtstook als een 'holle frase' aandoet. Als concrete mogelijkheden wijst de indiener op de mogelijkheid tot aansluiten bij het 'Schone Lucht Akkoord' en het volgen van de stookwijzer.	goede luchtkwaliteit is in de Omgevingsvisie verwoord. Wij bevestigen deze ambitie nu niet in het kader van het Schone Lucht Akkoord.	
10. Natuur en milieufederatie Groningen *(9 juli 2025)*		
1. De NMG indiener merkt op dat de visie een duidelijke structuur en begrijpelijke taal gebruikt om de ambities van de gemeente Oldambt weer te geven wat de leesbaarheid bevorderd. In het bijzonder de 6 principes in 'zo werken we' sluiten grotendeels aan bij de thema's waar NMG op focust. De aandacht voor klimaatadaptatie en de milieubeginselen, de relatie tot ander (hoger) beleid en de vertaling hiervan naar de visie worden ook als positieve punten opgemerkt.	Dat is goed om te lezen!	Geen.
2. De NMG verzoekt de natuur en landschapswaarden in kwetsbare gebieden, zoals de waddenkust, door middel van voorwaardelijkheid in plaats van vrijblijvendheid centraal te stellen om grip te houden op de open ruimte.	De open ruimte en bijbehorende weidsheid en vergezichten waarderen we. Deze waarde is niet vrijblijvend maar voorwaardelijk om de kwaliteiten van de Dollardpolders en de kust ook economisch te gelde te maken. Dat staat ook in de Omgevingsvisie maar de voorwaardelijkheid kan worden verduidelijkt. Overigens wordt in de visie ook gesteld: *"We zullen de weidsheid van de polders beschermen".* Deze bescherming wordt meegenomen bij het ontwikkelen van het Omgevingsplan.	De Omgevingsvisie zal op dit punt worden verduidelijkt.
3. De NMG verzoekt dat wordt benoemd dat natuur ook een intrinsieke waarde heeft en de rol die natuur heeft bij het versterken van zowel de biodiversiteit als de gezondheid van de inwoners. De indiener stelt dat in het kader van gezondheid en het aantrekkelijk maken van de openbare ruimte niet genoemd is wat de toegevoegde waarde van natuur is.	De gemeente deelt deze opvatting over de intrinsieke waarde van natuur. De tekst zal op dit punt worden verduidelijkt.	De Omgevingsvisie zal op dit punt worden aangevuld.
4. De NMG vraagt om aan het initiatief 'Van Aa naar Zee', toe te voegen dat hier ook de versterking (compleet maken) van het beeksysteem van de Westerwoldse en Ruiten Aa binnen valt. De indiener merkt op dat van "Aa naar zee" alleen genoemd word als recreatieve structuur terwijl het herstellen tot de oude luister van de Ruiten Aa een belangrijk doel van dit project is. Deze ambitie uitspreken zou aansluiten op het beleid 'water en bodem sturend'.	Voor zover van Aa naar Zee daadwerkelijk gerealiseerd zou worden is dit inderdaad niet primair bedoeld om de mogelijkheden voor recreatie en toerisme te versterken. Dit is eerder een secundair doel. Hoofddoel is het invulling geven aan een verbeterd beeksysteem en het uitgangspunt 'water en bodem sturend' nader vorm en inhoud te geven. De tekst in de Omgevingsvisie kan op dat punt vragen oproepen en zal worden aangepast.	De Omgevingsvisie zal op dit punt worden aangepast.
5. De NMG verzoekt de voortzetting van de 'Noordelijke natte as' als ambitie op te nemen. Deze as biedt op termijn naast versterking van de biodiversiteit ook veel kansen voor (extensieve) recreatie en sluit goed aan bij de bestaande landschappelijke kwaliteit.	Wij zien een voortzetting van de noordelijke natte as als een van de mogelijkheden om de groenblauwe dooradering nader vorm te geven. De precieze invulling van de groenblauwe dooradering moet met onze gebiedspartners vorm krijgen. In onze Omgevingsvisie zijn daarom geen expliciete structuren benoemd.	Geen
6. De indiener verzoekt de biodiversiteit in de Dollardpolder te stimuleren en alle vegetatie types hierbij niet geheel uit te sluiten. De indiener onderschrijft de waarde van de open Dollardpolders en de ongewenstheid van verrommeling. Het NMG juicht toe dat de 'groenblauwe dooradering' versterkt wordt en voegt toe dat de (slaper)dijken aan zowel de cultuurhistor als de ecologie kunnen toevoegen en elkaar versterken. Dat in het kader van verrommeling is het begrijpelijk dat opgaande houtgewassen uitgesloten worden, maar andere	Bij de verdere invulling van het thema nemen we de gemaakte opmerkingen over dit onderwerp mee.	Geen

vegetatie op delen van de dijk kan wel samen gaan met het open karakter van het landschap. Daarnaast kan bijvoorbeeld aanplanting van bos op sommige plekken de openheid benadrukken.		
7. Het NMG heeft meerder opmerkingen over de toekomstbestendigheid van de landbouw(gronden) in de visie en vraagt in dit kader de volgende punten op te nemen in de visie: a. Stel grenzen aan de schaalvergroting en intensivering van agrarische bedrijven en zet actief in op natuur inclusieve en biologische landbouw. Maak ook bij grondgebonden bedrijven omzetting van akkerbouw naar (melk)veebedrijven niet zonder meer mogelijk. Het benoemen van biologische en natuurinclusieve landbouw kan bijdragen aan bewustwording bij agrariërs. b. Maak landschapsbeheer en versterking van de biodiversiteit op en rondom het bedrijf onderdeel van de maatwerkgesprekken met agrariërs. De indiener stelt dat er nu een bij schaalvergroting een te grote focus ligt op de erven. De indiener stelt dat landschapsbeheer en versterking van de biodiversiteit een volwaardig onderdeel moeten worden van het agrarische verdienmodel en horen dus bij besprekingen van toekomstperspectief. c. Stel grenzen aan de sierteelt in delen van het landelijk gebied. De indiener stelt dat met het toenemend aantal siertelers, van onder andere lelies, beter vroeg als probleem te signaleren en hier vanuit het voorzorgbeginsel beleid op te maken. d. Mogelijkheden voor 'agroforestry' met later een doorvertaling naar het Omgevingsplan. De NMG wijst op de alternatieve landbouwtak van 'agroforstery' als mogelijk toekomstbestendige landbouw.	a. De gemeente is in het landelijk gebied ten dele kaderstellend. De planologische ruimte voor agrarische bedrijven is een samenspel tussen gemeente en provincie. Voor ons is de landbouw een belangrijke sector, ook als hoeder van het (open) landschap. Op welke wijze de landbouw van de toekomst vorm krijgt, vraagt samenwerking en overleg tussen gemeente, provincie, waterschap en agrarisch ondernemers en niet eenzijdig een keuze van de gemeente. Uiteraard horen (het omschakelen naar) biologische of meer natuurinclusieve landbouw tot de mogelijkheden. De tekst zal daarop worden verduidelijkt. b. De insteek van de gemeente is inderdaad dat er bij ontwikkelingen op en rond het agrarisch bedrijf ruimte wordt genomen voor een kwalitatief goede landschappelijke inpassing met aandacht voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. Dat kan op, rond en buiten het bouwvlak. In de Omgevingsvisie zal dat worden genuanceerd. c. Op dit moment is sierteelt een zeer ondergeschikt gebruik van landbouwgrond in Oldambt. Zoals we in de Omgevingsvisie aangeven zien we vooral een rol voor de landbouw als voedselproducent. Gelet op de maatschappelijke discussie rond dit onderwerp nemen we in de Omgevingsvisie op dat we eventuele regelgeving zullen onderzoeken en zo nodig zullen verankeren in het Omgevingsplan. d. Agroforestry kan een van de toekomstige verdienmodellen zijn, mits niet in strijd met de waarde van de openheid van de Dollardpolders. Dit zal worden meegenomen onder de aanpassingen onder punt a. Het omgevingsplan zal regels stellen over onder andere de openheid en eventuele functies als agroforestry vanuit dat oogpunt afhankelijk van de locatie niet, wel of onder voorwaarden toestaan.	De Omgevingsvisie zal op de genoemde punten worden verduidelijkt en aangevuld.
8. De NMG geeft aan graag mee te denken over 'het onderzoeken of er een verdienmodel rond duurzame energie op te zetten is'.	Bij gelegenheid zullen we zeker gebruik maken van dit aanbod om de kennis van NMG in te zetten	Geen
9. De NMG verzoekt om een duidelijk beleidskader op te stellen voor groen gas. In de visie wordt gesproken over de kansen van groen gas, door bijvoorbeeld te kijken naar gas als (deel)product bij mestvergisting, maar hier komen ander aspecten als geur- en verkeershinder bij.	De opmerkingen zijn correct. Bij een nadere uitwerking zullen alle aspecten nader in beeld gebracht moeten worden.	Geen
10. De NMG verzoekt om ruimte te bieden aan lokale kleinschalige zon- en windprojecten, mits deze voldoen aan het natuurinclusief en circulair denken, binnen het zon- en wind beleid.	De gemeente geeft in de Omgevingsvisie aan dat er ruimte nodig is voor de opwek van duurzame energie en dat de manier waarop steeds onderwerp van gesprek is, rekening houdend met de steeds voortschrijdende inzichten en ontwikkelingen. In 2026 herijkt de gemeente haar visie op wind en zon. Bij deze herijking worden ook betaalbaarheid, draagvlak en potentiële opbrengst meegewogen. Tot die tijd geldt het huidige beleid zoals in de Omgevingsvisie is aangegeven. Daarin is er ruimte voor kleinschalige energie-initiatieven aan de randen van dorpen, mits bottom-up. Dat sluit aan bij de wens van NMG.	Geen
ProRail *(1 juli 2025)*		
1. ProRail vraagt aandacht voor verscheidende wettelijke kaders rondom het beperkingsgebied rondom de hoofdspoorweginfrastructuur en vraagt deze goed over te nemen in omgevingsplannen. Dit specifiek als het gaat om een aantal aanwijzingen op kaarten als 'stedelijk hart', 'stedelijk wonen' en 'Herstructurering en verduurzaming van bedrijventerreinen'. Ook vraagt de indiener aandacht voor	Bij het opstellen van een Omgevingsplan zullen deze aspecten worden opgenomen op de wijze die vereist is krachtens de Omgevingswet. Bij relevante gebiedsontwikkelingen worden de belangen van het vervoer per spoor meegenomen en beoordeeld op relevante aspecten als geluid en externe veiligheid.	Geen

andere procedurele aspecten waar de aanwezigheid van het spoor en voor het spoor benodigde (elektriciteits-) voorzieningen een rol spelen voor mogelijke gebiedsontwikkelingen.		
2. ProRail verzoekt dat de uitbreiding van het spoor mogelijk te (blijven) maken door de bij keuze van woon- en werklocaties aanwijzen genoeg afstand te houden.	Bij de verdere uitwerking van plannen voor woningbouw of anderszins in de Omgeving van het spoor zal rekening worden gehouden met de daarvoor geldende afstanden en de daarbij behorende regelgeving en/of privaatrechtelijke belangen van de beheerders van het spoor. De Omgevingsvisie zelf is niet zodanig gedetailleerd opgezet dat uit de op de bijbehorende kaarten afgeleid kan worden dat er (te) dicht bij het spoor ontwikkelingen zijn voorzien.	Geen
3. ProRail verzoekt dat in plantontwikkelingen de zichtlijnen tot de hoofdingang van een station geborgd worden.	Wij voorzien bij de drie stations binnen de gemeente Oldambt geen ontwikkelingen die de zichtbaarheid van deze stations aantasten/verslechteren ten opzichte van de bestaande situatie. De zichtbaarheid en vindbaarheid van stations draagt bij aan een goed gebruik van openbaar vervoer, een onderwerp dat ook voor de gemeente belangrijk is.	Geen
4. ProRail verzoekt om de niet actief beveiligde overweg in Bad Nieuweschans waarlangs een haventje in eigendom bij de initiatiefnemers van de Graanrepubliek niet openbaar te maken. De indiener wijst op verscheidende gevolgen voor de initiatiefnemer als dit door ontwikkelingen toch veranderd.	Vooralsnog concentreren de plannen voor de Graansilo /Graanrepubliek zich op de bebouwing aan de Zijldijk en de directe omgeving daarvan. Mocht dit ooit anders worden dan zal uiteraard overleg worden gevoerd met ProRail over de gevolgen	Geen
5. ProRail wijst in haar zienswijze op Spoorbeeld.nl als bron van informatie voor het uitwerken van de visie.	Dit is een waardevolle suggestie die wij zeker zullen betrekken bij uitwerkingen waar belangen van het spoor een rol spelen.	Geen
6. ProRail geeft aan graag vroegtijdig mee te denken over plannen die nabij het spoor plaatsvinden.	Een begrijpelijke wens waarvan het goed is dat die langs deze weg nog een keer onder onze aandacht is gebracht.	Geen
12. Provincie Groningen *(7 juli 2025)*		
De provincie maakt aan de hand van een aantal onderwerpen opmerkingen op de Omgevingsvisie. Deze opmerkingen variëren van een nadere duiding tot gedetailleerde vragen. In het navolgende is per onderwerp de hoofdlijn weergegeven.	De gemeente Oldambt heeft de provincie Groningen betrokken bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Daarbij is geconstateerd dat er veel raakvlakken en overeenkomsten zijn tussen gemeentelijke, intergemeentelijke en provinciale ambities en opgaven. De nu meegegeven opmerkingen zijn van een ander detailniveau dan waar de Omgevingsvisie op ziet. Waar de opmerkingen gaan over een aanscherping van onze ambities, zal de gemeente deze verwerken in haar Omgevingsvisie. Waar de opmerkingen dusdanig gedetailleerd zijn en raken aan de provinciale omgevingsverordening en het gemeentelijk Omgevingsplan, nemen we deze opmerkingen ter kennisgeving aan. Deze opmerkingen en suggesties raken niet aan de intenties van de Omgevingsvisie. Uiteraard respecteert de gemeente bij de uitwerking van de Omgevingsvisie en het realiseren van plannen de geldende wet- en regelgeving van EU, Rijk en provincie.	
1. Economie a. Hoe verhoudt de revitalisatie en herstructurering van bedrijventerreinen zich tot hun watergebondenheid?	a. Er zijn geen voornemens om de watergebondenheid van de industriehavens in Scheemda en Winschoten te wijzigen. De gemeente ziet voor de westkant van de Rensel een toekomst die meer is gericht op het verbinden van dit gebied met de binnenstad dan met het voortzetten van bedrijvigheid. De Omgevingsvisie zal worden aangevuld met een passage over dit onderwerp.	De Omgevingsvisie wordt aangevuld op het onderwerp waterrecreatie.
b. Het belang van waterrecreatie is onvoldoende verwoord.	b. Een terecht aandachtspunt. Dit onderwerp zal een plek krijgen in de definitieve versie van de Omgevingsvisie.	
c. De plek en rol van vliegveld Oostwold is onduidelijk.	c. De gemeente heeft geen uitgesproken visie op het Vliegveld Oostwold anders dan dat de gemeente bereid is de ondernemer die dit vliegveld exploiteert ruimte bieden voor zover dit goed inpasbaar is. Hierover vindt regelmatig overleg met de provincie Groningen plaats.	
d. De gemeente gaat niet in op de provinciale ambitie voor een XXL-bedrijventerrein nabij A7/N33.	d. De gemeente volgt de gezamenlijke opgestelde en door de verschillende besturen vastgestelde Ruimtelijk – Economische visie A7/N33. Daar zit geen licht tussen de ambities van provincie en gemeente. De gemeente gaat er daarbij vanuit dat de nadere	

	uitwerking van een nieuw bedrijventerrein ter hoogte van de A7/N33 in goed overleg tot stand zal komen.	
2. Geluid De provincie suggereert dat het zinvol kan zijn een kader te ontwikkelen voor gecumuleerd gebruik, omdat er wettelijk geen norm voor geaccumuleerd geluid is vastgesteld.	De gemeente ziet nu niet de noodzaak voor een dergelijk kader in het licht van de Omgevingsvisie. Geluidnormen worden opgenomen in het Omgevingsplan.	Geen
3. Geur De provincie geeft aan dat de gemeente in het Omgevingsplan regels moet opnemen waarin wordt aangegeven wat de gemeente op het vlak van geur aanvaardbaar acht vanuit de zorgplicht die gemeenten hebben.	De gemeente zal regels over geur opnemen in het Omgevingsplan.	Geen
4. Luchtkwaliteit De provincie verzoekt te benoemen dat de wettelijk vastgestelde waarden voor luchtkwaliteit wijzigen per 2030 en hoe de gemeente aan deze aangescherpte doelstelling gaat voldoen.	Op dit moment voldoet de luchtkwaliteit in Oldambt voor zover na te gaan op basis van de informatie beschikbaar in de Atlas Leefomgeving van de rijksoverheid op alle drie de thema's (Fijnstof PM10, Fijnstof PM2,5 en NO2) aan de normen zoals die in 2030 zullen worden gehanteerd. Er is geen reden om aan te nemen dat dit in de toekomst zal verslechteren. Als uit landelijke informatie van het meetnet blijkt dat dit anders is zal daarop worden geacteerd. De tekst van de Omgevingsvisie zal worden aangevuld met een passage van die strekking.	De Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.
5. Externe veiligheid De provincie stelt diverse verduidelijkende vragen over paragraaf 8.3.6 en de doorwerking van onze voornemens op het vlak van externe veiligheid. Ook geeft de provincie aan dat verouderde termen worden gebruikt.	De Veiligheidsregio heeft tekstvoorstellen gedaan voor deze paragraaf (zie onder 15). Daarmee worden omissies en verouderde termen vervangen en verduidelijkt. De Omgevingsvisie beperkt zich tot kaderstelling, niet tot concrete toetsing. In het Omgevingsplan worden de regels rond Omgevingsveiligheid opgenomen.	Zie onder 15, de Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.
6. Mobiliteit De provincie geeft aan: a. graag weer met de gemeente in gesprek te gaan in het geval dat het initiatief van de Oudlandseweg aan te laten sluiten op de N326 concreet wordt; b. graag vroegtijdig betrokken te worden bij een eventuele aangepaste aansluiting op de A7 aan de oostkant van Winschoten en wijst op de verkeerskundige complexiteit.	a. Vanzelfsprekend zullen wij in overleg treden wanneer dit voornemen concreter wordt. b. De genoemde knelpunten zijn ons bekend. Ook bekend is dat de werkzaamheden die nu zijn verricht aan de Rotonde Blauwe Roos voor de lange termijn waarschijnlijk onvoldoende soelaas bieden en gezocht zal moeten worden naar oplossingen. Uiteraard kan dit alleen in overleg met alle relevante partijen.	Geen
7. Vrijetijdseconomie: De doelstellingen op het gebied van vrijetijdseconomie zijn onduidelijk. De gemeentelijke visie op vrijetijdseconomie wordt niet benoemd.	Zoals opgemerkt wordt op dit moment gewerkt aan een gemeentelijke visie op de vrijetijdseconomie. Zo lang die niet beschikbaar is, kan de Omgevingsvisie daar niet gedetailleerd op vooruit lopen maar alleen de kaders en ambities geven, die in de visie op vrijetijdseconomie worden geconcretiseerd. In algemene zin kan wel worden gesteld dat de gemeente Oldambt zich vooral wil richten op relatief extensieve vormen van recreatie passend bij landschap en omgeving met zo weinig mogelijk impact op de natuur.	Geen
8. Natuur a. Bestaand natuur De provincie stelt diverse verduidelijkende vragen over bestaande natuurgebieden (ook buiten het natuurnetwerk Nederland) en wijst op de waarde van het gebied voor akkervogels. De provincie verzoekt de nieuwste versie van aangewezen akkervogelgebieden op te nemen in de waardenkaart van de Omgevingsvisie. b. Natuurontwikkeling De provincie constateert dat onduidelijk is welke rol voor de provincie is voorzien in het kader van natuurontwikkeling en geeft aan het programma Transitie Landelijk Gebied (TLG) is vervallen en daarmee ook potentiële financiële middelen voor realisatie van ambities op het vlak van natuur. De provincie geeft aan dat in het kader van TLG en in de eigen Omgevingsvisie ook andere ecologische verbindingen als kansrijk zijn benoemd. c. Bos	a. De nieuwste begrenzingen van de akkervogelgebieden worden overgenomen in de Omgevingsvisie. b. De gemeente is op de hoogte van het stoppen van TLG. Daarmee zijn de ambities niet weg, de beschikbare middelen vooralsnog wel. In onze Omgevingsvisie houden we desondanks vast aan onze ambities en realiseren we ons dat het werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied stap voor stap en steeds in gezamenlijkheid met alle partijen vorm moet krijgen. Wij zien de provincie daarin als een van de samenwerkingspartners, ook voor de ontwikkeling van de gewenste groenblauwe dooradering. Daarvoor zijn verschillende kansrijke verbindingen in beeld, die niet expliciet op kaart zijn geduid. c. De gemeente ziet bosontwikkeling in de aangeduide zone als meest kansrijk. Hier kan landschapsversterking gepaard gaan met doelen op het vlak van recreatie, natuur en CO2-reductie. Andere plekken en vormen van bos en hout zijn niet op voorhand uitgesloten, maar de inpassing in het landschap vraagt zorgvuldigheid. Zeker waar bosontwikkeling raakt aan de	De Omgevingsvisie wordt aangevuld op punt a.

De provincie geeft aan dat in het kader van TLG en in de eigen Omgevingsvisie ook andere plekken voor bosontwikkeling als kansrijk zijn benoemd. d. Knelpunten De provincie constateert dat er spanning zit op sommige ambities en dat deze met elkaar kunnen conflicteren in de uitwerking van plannen en plekken.	weidsheid van de Dollardpolders. Daarom kiest de gemeente in ieder geval expliciet voor twee gebieden in het Stedelijk Hart die als meest kansrijk worden benoemd, zonder op voorhand overige plekken uit te sluiten. d. De gemeente erkent dat er bij gebiedsontwikkeling soms spanning zit op ambities die mogelijk met elkaar kunnen conflicteren. In die gevallen zoeken we juist naar de overeenkomsten en zoveel mogelijk naar 1+1=3 zoals in onze leidende principes staat. De gemeente gaat niet op voorhand dergelijke ingewikkelde belangenafwegingen uit de weg, sterker nog, het is een van onze kerntaken.	
13. Tennet *(1 juli 2025)*		
1. Tennet onderschrijft de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, leefbaarheid en brede welvaart. Tegelijkertijd vraagt Tennet aandacht voor enkele aspecten die van belang zijn voor de borging van de energievoorziening in de regio en het faciliteren van toekomstige ontwikkelingen waaronder: - de bestaande en geplande energie-infrastructuur; - het meewegen van netcapaciteit en leveringszekerheid bij locatiekeuzes voor woningbouw, bedrijventerreinen en energieopwek.	De gemeente neemt de oproep ter harte en constateert dat ook nu al bij nieuwe plannen en ontwikkelingen de kansen en belemmeringen van energie-infrastructuur en beschikbaarheid van energie een vast uitgangspunt zijn.	Geen
2. Ten aanzien van de omgevingsveiligheid vraagt Tennet aandacht voor: - het voorkomen van nieuwe kwetsbare functies binnen aandachtsgebieden van hoogspanningsinfrastructuur; - het hanteren van voldoende afstanden tot bestaande en toekomstige tracés; - het betrekken van TenneT als adviseur bij planvorming in de nabijheid van onze assets.	De gemeente constateert dat deze principes in de Omgevingsvisie zijn verwoord en zal Tennet betrekken bij plannen in de buurt van haar assets.	Geen
3. Tennet streeft bij nieuwe projecten naar zorgvuldige landschappelijke inpassing en participatie met de omgeving. Tennet vraagt de gemeente om: - ruimte te houden voor maatwerkoplossingen bij landschappelijke inpassing van energie-infrastructuur; - in gesprek te blijven met TenneT over hoe ruimtelijke kwaliteit en energievoorziening hand in hand kunnen gaan.	De gemeente streeft bij grote ruimtelijke opgaven altijd naar maatwerk. Daarbij zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van groot belang en niet eenvoudig onderhandelbaar.	Geen
4. Tennet denkt graag mee bij de uitvoeringslijnen die raken aan energie en klimaat zoals het Warmteprogramma, Programma Klimaat, Energie en Samenleving, en het Omgevingsplan.	De gemeente waardeert het aanbod en zal Tennet benaderen op het moment dat de programma's in ontwikkeling zijn.	Geen
14. Stichting Landschap Oldambt (SLO) *(19 juni 2025)*		
1. De SLO is ingenomen met de toon van de tekst waaruit een trots spreekt op het gebied die de inwoners elke dag ervaren.	Dat is goed om te lezen. De gemeente deelt dezelfde trots en wil die graag uitstralen met deze Omgevingsvisie.	Geen
2. De SLO maakt zich sterk voor het unieke polderlandschap, wil de waarden daar behouden, ongewenste ontwikkelingen voorkomen en de waarde van het gebied onder de aandacht brengen. In de Omgevingsvisie wordt deze ambitie herkend.	De inzet van de gemeente is inderdaad gericht op het beschermen en benutten van de unieke waarde van de Dollardpolders.	Geen
3. Par. 2.1: De SLO mist de positie van de Proefboerderij Ebelsheerd als onderdeel van de Stichting Proefboerderijen Noordelijke Akkerbouw, De boerderij is van de plekken waar wordt onderzocht hoe landbouw een bijdrage kan leveren aan de veerkracht van het gebied.	De proefboerderij is inderdaad een waardevolle plek waar inzichten worden gekregen voor een toekomstbestendige landbouw en een veerkrachtig landelijk gebied. De gemeente neemt dit punt over.	De Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.
4. Par. 2.1: De SLO geeft aan het onverantwoord te vinden om de intensieve veehouderij verspreid over de gemeente de ruimte te bieden en pleit voor clustering op enkele plekken, bijvoorbeeld in de nabijheid van de A7 gelet op de bijbehorende vervoersstromen.	De gemeente is in het landelijk gebied ten dele kaderstellend. De planologische ruimte voor agrarische bedrijven is een samenspel tussen gemeente en provincie. Voor ons is de landbouw een belangrijke sector, ook als hoeder van het (open) landschap. Op welke wijze de landbouw van de toekomst vorm krijgt, vraagt samenwerking en overleg tussen gemeente, provincie, waterschap en agrarisch ondernemers en niet eenzijdig een keuze van de gemeente. In deze Omgevingsvisie zal het	De Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.

	brede spectrum van mogelijkheden worden verduidelijkt (zie ook de beantwoording onder 10.7a en d).	
5. Par. 3.3.1: De SLO stelt dat investeren in een sterkere inkomensbasis ook actief participeren vanuit de Sociaal en Economische agenda van Nij Begun vraagt.	De gemeente onderstreept dit en heeft dat ook op die manier willen verwoorden en uitdrukken in de Omgevingsvisie.	Geen
6. Par. 5.1: De SLO is het eens met de ambitie voor duurzame bedrijvigheid in de regio. De SLO pleit voor stevige kwalitatieve voorwaarden voor bedrijventerreinen en de ecologische verbindingszones nadrukkelijker in beeld en aanbod te laten komen in het ontwerp. Niet alleen in relatie tot het vinden van bedrijfsterreinen, maar ook met betrekking tot uitbreidingslocaties voor woningbouw. Een eerder provinciaal en intergemeentelijk plan om een gebied N33/A7 aan te gaan wijzen we af, omdat het een te grote aanspraak maakt op de open ruimte.	De gemeente kiest vooralsnog vooral voor het revitaliseren en opwaarderen van de huidige bedrijfsterreinen, ook vanuit het oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik. Aanvankelijke plannen voor een bedrijventerrein bij de Eekepolder zijn niet overgenomen in deze Omgevingsvisie, juist vanwege de inzet op inbreiding en herstructurering. In de ontwerp Omgevingsvisie van de provincie Groningen is het knooppunt A7/N33 wel in beeld voor een bovenregionaal bedrijventerrein. Mocht het zover komen, zullen we als gemeente daar op anticiperen en ook onze belangen en waarden op tafel leggen in de gesprekken. In algemene zin stelt de gemeente dat nieuwe ontwikkelingen natuurinclusief en klimaatadaptief moeten zijn. Dat betekent dat ontwikkelingen zich rekenschap geven van de aanwezige waarden en opgaven op het vlak van landschap, natuur en klimaat meenemen in het ontwerpen van passende oplossingen.	Geen
7. Par. 6.2: De SLO juicht de inzet toe om samen met de bewoners en burgers, nieuwe vormen van bebouwing en bewoning te verkennen. Het is wel van eminent belang dat zoveel mogelijk gekeken wordt naar mogelijkheden i.p.v. beperkingen. Ook de inzet om de unieke kwaliteiten van de Dollardpolders landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle dragers te laten zijn van de toekomst wordt gewaardeerd.	De inzet van de Omgevingsvisie is gericht op het denken in mogelijkheden vanuit het motto dat een passend gebruik de beste manier van behoud is van onze karakteristieke en monumentale panden.	Geen
8. Par. 6.3.1: De kolken en dijkcoupures met hun schotbalkhuisjes zijn zichtbare dragers van het landschap en haar geschiedenis. Daarnaast fungeren de kolken als waardevolle rustplekken voor dieren. De SLO ziet dat graag benoemd in de Omgevingsvisie.	De gemeente onderschrijft dit en zal de Omgevingsvisie hierop aanvullen.	De Omgevingsvisie wordt op dit punt aangevuld.
9. Par.6.3.2 en 16.4.2. In een robuust ingericht landschap passen ecologische verbindingen, die onderdeel zijn van het systeem en samen met de beheerders van het gebied de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen als broedplaatsen voor soorten en dieren. De SLO staat positief tegenover een verdere ontwikkeling van het landschap, zoals het ophogen met slib, het project van Aa tot Zee en de aanplant van bomen en bos. Ze wijst daarbij wel op de waarde van de Dollardpolders voor de herkenbaarheid van de ontstaansgeschiedenis en de samenhang daarvan met UNESCO Werelderfgoed Waddenzee.	De gemeente is het eens met de indiener. In de Omgevingsvisie wordt aangegeven dat genoemde ontwikkelingen kansrijk zijn dan wel eerst een nadere verkenning vragen (zoals van Aa tot zee). Daarbij staat de waarde van de Dollardpolders niet ter discussie, zie ook de beantwoording onder 10.2.	Geen
15. Veiligheidsregio Groningen (VRG) ***(27 juni 2025)***		
1. De VRG geeft aan dat de integrale opgave van het waarborgen van veiligheid sterker invulling gegeven kan worden door deze ook in de visie in hoofdstuk 2 terug te laten komen. Daarnaast vindt de VRG het belangrijk dat voor het waarborgen van veiligheid niet alleen ingegaan wordt op externe veiligheid, maar ook invulling gegeven wordt aan het bredere domein van veiligheid, waaronder de risico's van bijvoorbeeld het vervoer of de opslag van gevaarlijke stoffen (externe veiligheid), maar ook energietransitie activiteiten, hoog water, extreme neerslag en grote branden met veel rookoverlast voor onze inwoners en onze vitale en kwetsbare infrastructuur. De VRG doet daarvoor enkele tekstvoorstellen.	De gemeente waardeert het meedenken van de VRG bij de totstandkoming van de visie en in het doen van tekstvoorstellen die ons insziens een goede aanvulling en aanscherping van de Omgevingsvisie zijn.	De tekstvoorstellen worden vertaald in de Omgevingsvisie.